

Syllabus

Degree 1st Year second Language Sanskrit
(All the universities in Telangana)

१. मुदाभिषेकतुं वरद त्वमर्हसि Mudabhishektum varada tvamarhasi
(श्रीमद्वाल्मीकिरामायणे अयोध्याकाण्डे द्वितीयः सर्गः)
२. सक्तुप्रस्थस्य महत्त्वम् – सक्तुप्रस्थो महत्तमः Saktuprasthasya mahattvam
(महाभारते अश्वमेधपर्वणि १०तमाध्यायः)
३. हिमालयो नाम नगाधिराजः Himalayo nam nagadhirajah
(कुमारसम्भवे प्रथमसर्गः)
४. बुद्धस्य वैराग्योदयः Buddhasya vairagyodayah
(बुद्धचरिते तृतीयसर्गः)
५. धर्मबद्धो दौवारिकः Dharmabaddho dauvarikah
(शिवराजविजये प्रथमविरामे द्वितीयनिःश्वासः)
६. वैज्ञानिक (बृहत) संहिता Vaijyanika (brihat) Sanhita
७. कृतघ्ने नास्ति निष्कृतिः Kritaghne nasty nishkrutihi

८. न गङ्गदत्तः पुनरेति कूपम् Na gangadattah punareti kupam

(पञ्चतन्त्रे लब्धप्रणाशो मण्डूकराजकथा)

९. अवन्तु भारतप्रजाः स्वतन्त्रभारतप्रभाम् Avantu bharataprajah
svatantrabharataprabham

(भारतभारती)

१०. मधुरोपदेशः Madhuropadesah

(मधुराविजये तृतीयसर्गः)

११. एष धर्मः सनातनः Esha dharmah sanatanah

(२०सुभाषितानि)

१२. दैवासुरसम्पदविभागयोगः Daivasurasampadvibhagayogah

(श्रीमद्भगवद्गीता)

१३. शब्दाः Shabdah

(निर्धारितशब्दाः)

१४. धातवः Dhatavah

(निर्धारितधातवः)

१५. संस्कृतसम्भाषणाभ्यासः Sanskritasambhashanabhyasah

(निर्धारितसंवादाः)

१६. सन्धयः

Sandhayah

(निर्धारितसन्धयः)

१७. समासाः

Samasah

(निर्धारितसमासाः)

१८. संस्कृतसम्भाषणाभ्यासः

Sanskritasambhashanabhyasah

(निर्धारितसंवादाः)

[Signature]
CHAIRMAN
Board of Studies
Department of Sanskrit
Osmania University
Hyderabad

Syllabus
Degree 1st Year second Language Sanskrit
1st Semester
(All the universities in Telangana)

1. मुदाभिषेकतुं वरद त्वमर्हसि Mudabhishektum varada tvamarhasi
(श्रीमद्वाल्मीकिरामायणे अयोध्याकाण्डे द्वितीयः सर्गः)

2. हिमालयो नाम नगाधिराजः Himalayo nam nagadhirajah
(कुमारसम्भवे प्रथमसर्गः)

3. धर्मबद्धो दौवारिकः Dharmabaddho dauvarikah
(शिवराजविजये प्रथमविरामे द्वितीयनिःश्वासः)

4. कृतघ्ने नास्ति निष्कृतिः Kritaghne nasty nishkrutihi
(पञ्चतन्त्रे लब्धप्रणाशे वानरमकरकथा)

5. अवन्तु भारतप्रजाः स्वतन्त्रभारतप्रभाम् Avantu bharataprajah
svatantrabharataprabham
(भारतभारती)

६. एष धर्मः सनातनः (२०सुभाषितानि)	Esha dharmah sanatanah
७. शब्दाः (निर्धारितशब्दाः)	Shabdah
८. संस्कृतसम्भाषणाभ्यासः (निर्धारितसंवादाः)	Sanskritasambhashanabhyasah
९. समासाः (निर्धारितसमासाः)	Samasah

Syllabus

Degree 1st Year second Language Sanskrit

2nd Semester

(All the universities in Telangana)

१. सक्तुप्रस्थस्य महत्त्वम् – सक्तुप्रस्थो महत्तमः Saktuprasthasya mahattvam
(महाभारते अश्वमेधपर्वणे १०तमाध्यायः)
२. बुद्धस्य वैराग्योदयः Buddhasya vairagyodayah
(बुद्धचरिते तृतीयसर्गः)
३. वैज्ञानिक (बृहत) संहिता Vaijyanika (brihat) Sanhita
४. न गङ्गदत्तः पुनरेति कूपम् Na gangadattah punareti kupam
(पञ्चतन्त्रे लब्धप्रणाशो मण्डुकराजकथा)
५. मधुरोपदेशः Madhuropadeshah
(मधुराविजये तृतीयसर्गः)
६. दैवासुरसम्पदविभागयोगः Daivasurasampadvibhagayogah
(श्रीमद्भगवद्गीता)

७. धातवः Dhatavah
 (निर्धारितधातवः)
८. सन्धयः Sandhayah
 (निर्धारितसन्धयः)
९. संस्कृतसम्भाषणाभ्यासः Sanskritasambhashanabhyasah
 (निर्धारितसंवादाः)

[Signature]
 CHAIRMAN
 Board of Studies
 Department of Sanskrit
 Osmania University
 Hyderabad

PROF. K. NEELAKANTHAM,
PROFESSOR & CHAIRMAN.
BOS IN SANSKRIT,

Phone Office: 04027682223
Fax: 040270919520

UNIVERSITY COLLEGE OF ARTS & SOCIAL SCIENCES,
Osmania University, Hyderabad – 500 007

No. /SAN/UCA/OU/2016

Date: 31-03-2016

To,
The Vice Chairman
Council of Higher Education
Govt. of Telangana

Respected Sir,

I am submitting herewith the minutes of meeting of Board of Studies, Department of Sanskrit, Osmania University along with the proposals for the changes in the syllabus of second Language Sanskrit for B.A, B.Sc, B.Com 2nd year for all the universities in the Telangana State.

Thanking you

[Signature]
Chairman
C H A I R M A N
Board of Studies
Department of Sanskrit
Osmania University
Hyderabad

Department of Sanskrit
Osmania University
Hyderabad -07

As per the advice of Council of Higher Education, Govt of Telangana, an emergency meeting of Board of Studies (U.G) is convened in the department of Sanskrit, University College of Arts & Social Science on **28.03.2016** at 12.p.m. to discuss the change of Second Language Sanskrit for all the Universities in Telangana.

The Members present:-

1. Prof. K. Neelakantham	Chairman BoS, Dept of Sanskrit,	<i>Ahalya</i>
2. Prof. A. Ramulu	Head, Dept. of Sanskrit,	<i>Ahalya</i>
3. Dr. Vidyanand Arya	Asst. Professor, Dept. of Sanskrit,	<i>Arya</i>
4. Dr. (Smt) Muktavani	Assoc. Professor, Dept of Sanskrit,
Hindi Maha Vidyalaya (Autonomous)	<i>Muktavani</i>
5. Dr. (Smt) S. Ramadevi	Assoc. Professor, Dept of Sanskrit
Sri Ramachandra Degree College,	<i>Ramadevi</i>
6. Sri. C. Madhu Sudan Rao	Asst. Professor, Dept of Sanskrit
Govt. Degree College, Khairatabad	<i>C. Madhu Sudan Rao</i>
7. Smt. Ahalya	Asst. Professor, Dept of Sanskrit
New Science College Ameerpet.	<i>Ahalya</i>

The members have gone through various important issues related to the Selection of lessons for the Sanskrit Second language at U.G. level. And after a thorough study, the members have unanimously resolved to have the following lessons in the syllabus of III & IV semesters second year of U.G. which is to be followed from the coming academic year in all the constituent and affiliated colleges under all the universities in the Telangana state

Ahalya
CHAIRMAN
Board of Studies
Department of Sanskrit
Osmania University
Hyderabad

Syllabus
 Degree 2nd Year second Language Sanskrit
 (All the universities in Telangana)

१. प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः	Pravartatam Prakrutihihitaya Parthiva
(अभिज्ञानशाकुन्तले सप्तमोऽङ्गः)	
२. चित्रपटदर्शनम्	Chitrapatadarshanam
(उत्तररामचरिते प्रथमोऽङ्गः)	
३. नवरत्नानि	Navaratnani
(आचार्यरामुलुना रचितम्)	
४. विवेकानन्दविजये अष्टमोऽङ्गः	Vivekanandvijaye ashtamonkah
(श्रीधरभास्करवर्णकरः)	
५. शुद्रकवैशम्पायनयोः सम्भाषणम्	Shudrakavaishampayanayoh Sambhashanam
(कादम्बरीतः)	
६. विश्रुतचरितम्	Vishrutacharitam
(दशकुमारचरितात्)	

७. रामदासः Ramadasah
 (आनं्धकाव्यकथा:, सन्निधानं सूर्यनारायणशास्त्री)
८. धुवोपाख्यानम् Dhuvopakhyanam
 (संस्कृतगद्यावलिः, पि. वि. काणे)
९. शिष्यानुशासनम् (तैत्तिरीयोपनिषद्), ब्रह्मशक्तिर्गरीयसी (केनोपनिषद्)
 Shishyanushasanam, Brahmashaktirgariyasi
१०. दकारकथा (बृहदारण्यकोपनिषद्), नचिकेतोपाख्यानम् (कठोपनिषद्)
 Dakarakatha, Nachiketopakhyanam
 (मधुराविजये तृतीयसर्गः)
११. महाकविशास्त्रकारविभागः Mahakavishastrakaravibhagah
 (पाणिनिः, कौटिल्यः, भरतमुनिः, भारविः, माघः, श्रीहर्षः)
१२. महाकविशास्त्रकारविभागः Mahakavishastrakaravibhagah
 (आर्यभटः, भास्कराचार्यः, कणादः, शङ्कराचार्यः, भासः, हर्षवर्धनः)
१३. अलङ्काराः Alankarah
 (निर्धारितालङ्काराः)
१४. अलङ्काराः Alankarah
 (निर्धारितालङ्काराः)

१५.	हलन्तशब्दरूपाणि (निर्धारितशब्दाः)	Halantashabda
१६.	कृदन्तरूपाणि (निर्धारितप्रत्ययाः)	Krudantarupani
१७.	संस्कृतसम्भाषणाभ्यासः (निर्धारितसंवादाः)	Sanskritasambhashanabhyasah
१८.	संस्कृतसम्भाषणाभ्यासः (निर्धारितसंवादाः)	Sanskritasambhashanabhyasah

{After the approval of office of the Council of Higher Education, all these lessons
be edited by the editorial board}

CHAIRMAN
Board of Studies
Department of Sanskrit
Osmania University
Hyderabad

Syllabus

Degree 2nd Year second Language Sanskrit

IIIst Semester

(All the universities in Telangana)

१. प्रवर्तता प्रकृतिहिताय पार्थिवः Pravartatam Prakrutihitaya Parthiva

(अभिज्ञानशाकुन्तले सप्तमोऽङ्कः)

२. नवरत्नानि Navaratnani

(आचार्यरामुलुना रचितम्)

३. शुद्रकवैशम्पायनयोः सम्भाषणम् Shudrakavaishampayanayoh

Sambhashanam

(कादम्बरीतः)

४. रामदासः Ramadasah

(आनंधकात्यकथाः, सन्निधानं सूर्यनारायणशास्त्री)

५. शिष्यानुशासनम् (तैत्तिरीयोपनिषद्), ब्रह्मशक्तिर्गरीयसी (केनोपनिषद्)

Shishyanushasanam, Brahmashaktirgariyasi

६. महाकविशास्त्रकारविभागः Mahakavishastrakaravibhagah

(याजिनिः, कौटिल्यः, भरतमुनिः, भारविः, माघः, श्रीहर्षः)

६. अलङ्कारः	Alankarah
(निष्ठा रेतालङ्कारः)	
८. हलन्तशब्दरूपाणि	Halantashabdah
(निष्ठा तशब्दाः)	
९. संस्कृतसम्भाषणाभ्यासः	Sanskritasambhashanabhyasah
(निष्ठा रितसंवादाः)	

 CHAIRMAN
 Board of Studies
 Department of Sanskrit
 Osmania University
 Hyderabad

Syllabus

Degree 2nd Year second Language Sanskrit
IVth Semester
(All the universities in Telangana)

१. चित्रपटदर्शनम् Chitrapatadarshanam
(उत्तररामचरिते प्रथमोऽङ्कः)
२. विवेकानन्दविजये अष्टमोऽङ्कः Vivekanandvijaye ashtamonkah
(श्रीधरभास्करवर्णकरः)
३. विश्रुतचरितम् Vishrutacharitam
(दशकुमारचरितात्)
४. ध्रुवोपाख्यानम् Dhuvopakhyanam
(संस्कृतगद्यावलिः, पि. वि. काणे)
५. दकारकथा (बृहदारण्यकोपनिषद्), नचिकेतोपाख्यानम् (कठोपनिषद्) Dakarakatha, Nachiketopakhyanam
६. महाकविशास्त्रकारविभागः Mahakavishastrakaravibhagah
(आर्यभटः, भास्कराचार्यः, कणादः, शङ्कराचार्यः, भासः, हर्षवर्थनः)

७. अलङ्कारः Alankarah
 (निर्धारितालङ्कारः)
८. कृदन्तरूपाणि Krudantarupani
 (निर्धारितप्रत्ययाः)
९. संस्कृतसम्भाषणाभ्यासः Sanskritasambhashanabhyasah
 (निर्धारितसंवादाः)

Hyderabad
 Osmania University
 Department of Sanskriti
 Board of Studies
 CHAIRMAN

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

1. अद्यो निर्दिष्टेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः

$$5 \times 4 = 20$$

क० राम० सत्पुसवी ११६३ सत्यधर्मपरायण० ।

धर्मशः सत्यसंघाता शीलवाननसूयकः ॥ — अनुवाद कुसल ।

स्व.क पुष मामनुतरयन् मुमुर्षुः समायति बधिरः - स संदर्भे व्याख्यां -
— कृसत ।

ठा. डीआर्ट्यू विजयसा रथिकरेंगे परिचय कुसत ।

ଘ. ଲିଙ୍ଗାବିଭବିତ ବସନ୍ତପୁର୍ଵକ ପ୍ରତ୍ୟଭିଜାନିତ ।

i) देवे ii) गर्वे iii) वृद्धा iv) मधुनः

इ. अन्धजिरेश पुर्वकं विघतयत ।

i) वैद्युतः ii) एकीक

— च. पुकोहि दोषो गुण सञ्चिपते निमज्जतीन्दोः किरणेष्विवाङ्कं
संसद्भर्मव्याश्वयोः कुरुते ।

तु. प्रियो वा यदि वा द्वेष्यो मुख्यो वा यदि परिणितः।

४८. प्रियो वा याद वा दुष्या धूमा वा त्वं ॥—अनुवादं कुरु
पृथक् देवान्तमापन्त्रः सोऽतिथिः रवर्ग सदुक्रमः ॥

जे. उद्यमेन हि सिद्धयन्ति - - - - मुख्य मृगाः ॥ - क्लोकं पुरयत् ।

ख - विभागः

2. प्रतिपदार्थ तात्पर्यम् लिखत ।

अनन्त रत्न प्रभवस्य यस्य हिमं न सौभाग्यविलोपि जातम् ।
दुको हि दीपो गुणसन्ति पातो निमधु तीन्दोः किरणेष्विकाङ्कः ॥

अथवा

यः पुरयन्कीपको रन्ध्राभागान्दरीमुखीत्येन समीरणेन ।
उद्गास्यतामिष्ठति किञ्चुराणां तानप्रदायित्वमिवेप गन्तुम् ॥

वनीचराणां वनितासखानां दशीगृहीत्यस्तु निषेद्धाआसः ।
भवन्ते यत्तोषधयो रजन्यामतैलपुराः सुरतप्रतीपाः ॥

3. का. "धर्मवद्दीदीवारिकां" इति पाठ्याशस्य सारांशं लिखत । 12

अथवा

स्थ. वानरमकारयोः कथां पञ्चतन्त्र मनुसृत्य वर्णयत ।

4. का. विजयसारथि कविमनुसृत्य भारतदेश स्यान्तव्यं कर्णयत । 12

अथवा

स्थ. नीतिकाव्यकानामद्यायनेन किम् प्रयोजनम् ? विवृणुत ।

5. शारदरपाणि लिखत । 12

i. कवि

ii. पितृ

अथवा

i. नदी

ii) फलम्

6 क० सन्धिनिर्देशपूर्व सन्धत् ।

12

i) तस्य + आशा ii) गौ + अकं

iii) महा + ईशः iv) तद् + जलम्

v) कथित् + नरः vi) गुरोः + आशा

अथवा

ख० सन्धिनिर्देशपूर्व विघटयत् ।

i) पावकः ii) ब्रह्मणिः

iii) रामव्यक्ते iv) षष्ठ्युखः

v) अजन्तः vi) पितुरिच्छा

This is Approved by B.O.S

P Anasuya Prasanna Lakshmi
26/10/16

Dr. P. ANASUYA PRASANNA LAKSHMI
M.A. M.Phil, Ph.D, M.A.(ELT)

Chair Person
Board of Studies in Sanskrit
Kakatiya University, Vidyanayapuri,
Warangal-506 009.

PF 31.10.16